

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในการดำเนินกระบวนการวิธีพิจารณาความอาญา นับตั้งแต่มีการกล่าวอ้างขอเท็จจริงในคำฟ้อง และดำเนินการพิจารณาจากพยานหลักฐานต่างๆที่เสนอเข้าสู่คดีจนหมดสิ้นแล้ว ผล 2 ประการที่ได้ก็คือ ประการแรกขอเท็จจริงที่ปรากฏในทางพิจารณาไต่ตรงกับขอเท็จจริงตามที่กล่าวอ้างในคำฟ้อง ซึ่งในกรณีดังกล่าวศาลยอมมีอำนาจในอันที่จะลงโทษจำเลยได้ ส่วนประการที่สอง ขอเท็จจริงที่ปรากฏในทางพิจารณาแตกต่างไม่ตรงกับขอเท็จจริงตามที่ระบุไว้ในคำฟ้อง ในกรณีหลังนี้เองที่เรียกว่า " ขอเท็จจริงต่างกับฟ้องในคดีอาญา " ซึ่งอาจมีผลเป็นว่า ศาลไม่อาจที่จะลงโทษจำเลยหรือตัดสินยกฟ้องของโจทก์ในที่สุด

ตามกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของไทย ได้กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับขอเท็จจริงต่างกับฟ้องในคดีอาญาว่า " ถ้าศาลเห็นว่าขอเท็จจริงตามที่ปรากฏในการพิจารณา แตกต่างกับขอเท็จจริงดังกล่าวในฟ้องให้ศาลยกฟ้อง เว้นแต่ ขอแตกต่างนั้นมีใช้ในข้อสาระสำคัญและทั้งจำเลยมิได้หลงต่อสู้ ศาลจะลงโทษจำเลยตามขอเท็จจริงที่ไต่ความนั้นก็ได้ " จากหลักเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้น ได้มีปัญหาเกี่ยวกับขอเท็จจริงต่างกับฟ้องในคดีอาญาของไทยใน 2 ประการใหญ่ๆ กล่าวคือ

ประการแรก เป็นปัญหาที่เกี่ยวกับหลักเกณฑ์ดังกล่าวนี้โดยตรง กล่าวคือ ปัญหาในเรื่องหลักเกณฑ์ที่จะถือว่าเป็นขอเท็จจริงต่างกับฟ้องที่แตกต่างในสาระสำคัญหรือไม่ ซึ่งในกรณีดังกล่าวจะมีผลในการลงโทษจำเลยหรือยกฟ้องโจทก์ เพราะถ้าถือว่าเป็นขอเท็จจริงต่างกับฟ้องที่แตกต่างในสาระสำคัญแล้วก็จะลงโทษจำเลยไม่ได้ แต่ถ้าวินิจฉัยว่าเป็นขอเท็จจริงต่างกับฟ้องมิใช่ในข้อสาระ

สำคัญ ก็สามารถลงโทษจำเลยในความผิดดังกล่าวได้ ปัญหาในเรื่อง
ความหมายของคำว่า "จำเลยมิไต่หลังต่อสู้" รวมทั้งปัญหาเกี่ยวกับความ
เคร่งครัดของศาล ในการที่จะกำหนดว่าเป็นกรณีขอเท็จจริงต่างกับฟ้องใน
สาระสำคัญหรือไม่

ประการที่สอง เป็นขอเท็จจริงต่างกับฟ้องในฐานความผิด
กล่าวคือ เมื่อโจทก์ฟ้องกล่าวหาจำเลยโดยระบุขอเท็จจริงอันเป็นองค์ประกอบ
ของความผิดฐานหนึ่ง แต่ทางพิจารณาไม่ไต่ความว่าการกระทำของจำเลย เป็น
ความผิดฐานนั้น แต่กลับไต่ความว่าการกระทำของจำเลย เป็นความผิดต่อ
กฎหมายฐานอื่นที่มีไต่ระบุไว้ในคำฟ้อง ซึ่งถ้าถือตามหลักแล้วจะเห็นได้ว่า เป็น
ขอเท็จจริงต่างกับฟ้องที่แตกต่างในสาระสำคัญ ไม่อาจลงโทษจำเลยในฐานความ
ผิดที่ไต่ฟ้อง แต่มีปัญหาว่าจะลงโทษจำเลยตามฐานความผิดที่พิจารณาไต่ความ
ไต่หรือไม่

สำหรับปัญหาทั้งสองประการนี้ ได้ถูกจัดว่าเป็นปัญหาที่สำคัญในการ
พิจารณาคดีอาญา โดยได้มีการพยายามแก้ไขด้วยการเพิ่มเติมบทบัญญัติในมาตรา
192 บ.วิอาญาในโอกาสต่าง ๆ กันคือ ในปีพ.ศ. 2499 ครั้งหนึ่ง และในปี พ.ศ.
2522 อีกครั้งหนึ่ง ในครั้งสุดท้ายบทบัญญัติมาตรา 192 วรรค 3 ได้กำหนดให้
" ในกรณีขอแตกต่างนั้น เป็นเพียงรายละเอียด เช่น เกี่ยวกับ เวลาหรือสถานที่กระทำ
ผิด หรือต่างกันระหว่างการกระทำผิดฐานลักทรัพย์ กรรโชก ฉ้อโกง ยักยอกและ
รับของโจร หรือต่างกันระหว่างการกระทำผิดโดยเจตนา กับประมาท มิให้ถือว่า
แตกต่างกันในขอสาระสำคัญ เว้นแต่จะปรากฏต่อศาลว่าการที่ฟ้องผิดไปเป็นเหตุ
ให้จำเลยหลงต่อสู้ " ผู้เขียนเห็นว่าการแก้ไขดังกล่าวอาจมีผลดีในชั้นลงโทษ
ผู้กระทำผิดมิให้หลุดพ้นไปโดยอาศัยของว่างทางเทคนิคของกฎหมาย แต่ไม่อาจ
แก้ปัญหาคดีสำเร็จเสร็จสิ้นไป เพราะเมื่อพิจารณาในชั้นสิทธิในการต่อสู้คดีของ
จำเลย เห็นว่ายังไม่ครบรองอยู่ ยิ่งกว่านั้นผู้เขียน เห็นว่ามีวิธีอื่นที่จะแก้ไขปัญหาคดี
ขอเท็จจริงต่างกับฟ้องดังกล่าว ได้โดยวิชัยบัญญัติมาตรา 192 บ.วิอาญาเดิม

ก่อนที่จะมีการแก้ไขอย่างเช่นที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน นั่นคือ ผู้เขียนเห็นว่า
บทบัญญัติมาตรา 192 ที่แก้ไขก่อนที่จะมีการแก้ไขเพิ่มเติมครั้งสุดท้าย
เป็นบทบัญญัติที่สมบูรณ์อยู่แล้ว เพียงแต่การนำกฎหมายมาตรานี้มาใช้ใน
เวลาต่อมามิได้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ และระบบกฎหมายวิธีพิจารณาความ
ที่โคจรร่างไว้สำหรับระบบกฎหมายไทย

แนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับข้อเท็จจริงต่างกับฟ้องในคดีอาญา

ในการดำเนินคดีอาญาแท้ๆ ซึ่งเป็นไปในลักษณะของระบบไต่สวน
(Inquisitorial System) อันเป็นระบบที่มีไต่สวนการแบ่งแยกหน้าที่ใน
การสอบสวนฟ้องร้อง และหน้าที่ในการพิจารณาพิพากษาออกจากกัน แยก
ปล่อยให้องค์กรเพียงองค์กรเดียวที่เรียกว่า " ผู้ไต่สวน " เป็นผู้ทำหน้าที่ทั้ง
สอง นับแต่ทราบว่ามีกรณีกระทำความผิดจนกระทั่งคดีสิ้นสุดคดีอาญาในที่สุด
การดำเนินคดีอาญาในระบบนี้ ผู้ไต่สวนซึ่ง เป็นทั้งโจทก์และผู้ตัดสินในเวลา
เดียวกัน มีอำนาจอย่างกว้างขวางในการค้นหาความจริง โดยที่จำเลยหรือ
ผู้ถูกไต่สวนไม่มีสิทธิหรือหลักประกันในการต่อสู้คดีแต่อย่างใด¹

ต่อมา เนื่องจากข้อบกพร่องของระบบไต่สวน ที่ปล่อยให้อำนาจใน
การสอบสวนฟ้องร้องและอำนาจในการพิจารณาพิพากษาคดีรวมอยู่ที่องค์กรเพียง
องค์กรเดียว ทำให้ศาลหรือผู้ไต่สวนมีอำนาจมากเกินไปก่อให้เกิดความ
เป็นกลาง และสภาพของผู้ถูกไต่สวนที่ไม่อาจต่อสู้คดีได้อย่างเป็นธรรม จึงได้
มีการดำเนินคดีไปในระบบกล่าวหา (Accusatorial System) ที่ไต่แก้ไข
ข้อบกพร่อง โดยแยกหน้าที่ในการสอบสวนฟ้องร้องและหน้าที่ในการพิจารณา
พิพากษาคดี ในองค์กรในการดำเนินคดีที่แยกต่างหากจากกัน เป็นผู้รับผิดชอบ
ดำเนินการ พร้อมทั้งยอมรับถึงสิทธิและหลักประกันในการต่อสู้คดีของจำเลย

¹ คณิต ๗ นคร , "ปัญหาการใช้ดุลพินิจของอัยการ" , อัยการ
ฉบับที่ 57 ปีที่ 5 (กันยายน 2525) : 32.

ในฐานะที่เป็นประธานแห่งคดี¹

โดยเหตุแห่งการแยกองค์การผู้รับผิดชอบดังกล่าว ศาลซึ่งเคยเป็น
องค์การเดียวในการพิจารณาคดีก็แตกกิ่งก้าน ด้งรับผิดชอบเฉพาะการพิจารณา
พิพากษาคดีเท่านั้น ส่วนหน้าที่ในการสอบสวนฟ้องร้องก็ให้องค์กรในการ
ดำเนินคดีที่จัดตั้งขึ้นใหม่เรียกว่า "อัยการ" เป็นผู้รับผิดชอบแทน ศาลจึงไม่มี
อำนาจวางขวางเหมือนผู้ใดส่วนอย่างแต่ก่อน เมื่อมีการกระทำความผิดเกิดขึ้น
ศาลจะมีอำนาจในการพิจารณาคดีก็ต่อเมื่อมีการนำคดีขึ้นสู่ศาลโดยคำฟ้อง²
และศาลจำต้องผูกมัดตามขอเท็จจริงในคำฟ้องที่ใดเสนอมา³ ศาลจะนำเอา
ขอเท็จจริงอย่างอื่นนอกเหนือจากที่ระบุในคำฟ้องมาลงโทษจำเลยไม่ได้ ในชั้น
ของการพิจารณา เมื่อปรากฏว่าขอเท็จจริงตามที่พิจารณาไต่ตรงกับขอเท็จจริง
ตามที่กล่าวหาในคำฟ้อง ศาลก็มีอำนาจในอันที่จะลงโทษจำเลยได้ แต่ถา
ปรากฏว่าขอเท็จจริงที่กล่าวหาในคำฟ้องแตกต่างหรือไต่ไม่ตรงกับขอเท็จจริง
ตามที่พิจารณาได้ ก็อาจมีผลทำให้ศาลต้องพิพากษายกฟ้องในที่สุด ทั้งนี้เป็นไป
ตามหลักกฎหมายที่ว่า "ผู้พิพากษาต้องวินิจฉัยแต่เฉพาะขอเท็จจริงที่กล่าวหา
และตามที่พิสูจน์ได้เท่านั้น" (*Judicis est judicare secundum et*

¹ เพิ่งอ้าง , หน้า 33.

² เป็นไปตามหลักที่ท้องใ้ให้มีการฟ้องคดี (*Akkusationsprinzip*)
โดยถือว่า ผู้พิพากษาจะเป็นผู้ดำเนินการพิจารณาคดีเองไม่ได้ จะพิจารณาได้
ก็ต่อเมื่อมีคำฟ้อง

ดู หนุกต์ แสงอุทัย , "ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
ศึกษาทางคำพิพากษาศาลฎีกา" , 2507 : 11.

³ K Neumann , "Manual of German Law" , Vol II
London : Her Majesty's stationary office , 1952 , p 140.

probata)¹

หลักเกณฑ์ดังกล่าว เป็นที่ยอมรับและถือกันตลอดมา แต่ในความจริงแล้วก็ไม่ใคร่หมายความว่าขอเท็จจริงที่กล่าวอ้างในคำฟ้องและขอเท็จจริงที่พิสูจน์ไคนั้น จะต้องตรงกันโดยไม่แตกต่างกันเสียเลย เพราะคงจะคงยอมรับว่าจะต้องมีบางกรณีที่ขอเท็จจริงที่กล่าวอ้างในคำฟ้องและที่พิสูจน์ได้แตกต่างกันออกไป ซึ่งอยู่นอกเหนือความสามารถของโจทก์ผู้กล่าวอ้างที่จะพิสูจน์ให้ตรงกับขอเท็จจริงที่กล่าวอ้างในคำฟ้องทุกประการ และถึงแม้ว่ามาตรฐานการพิสูจน์ (Standard of proof) ในคดีอาญา จะได้กำหนดไว้ว่า จะต้องมีการพิสูจน์ความผิดของจำเลยโดยปราศจากข้อสงสัย (proof beyond reasonable doubt) ก็ตาม แต่ก็ มิใคร่หมายความว่าจะต้องพิสูจน์โดยปราศจากข้อสงสัยในขอเท็จจริงทุกข้อที่โจทก์กล่าวอ้างมาในคำฟ้อง หากแต่หมายความว่าพิสูจน์โดยปราศจากข้อสงสัยในขอเท็จจริงอันเป็นเนื้อหาสาระสำคัญของความผิดที่โจทก์ฟ้อง²

สาเหตุที่ทำให้ขอเท็จจริงที่กล่าวอ้างในคำฟ้องและตามที่พิสูจน์ได้แตกต่างกันคลาดเคลื่อนไป อาจมาจากเหตุผลที่ว่า การพิสูจน์ขอเท็จจริงให้ปรากฏในชั้นพิจารณา จำเป็นต้องใช้พยานหลักฐานที่เสนอเข้าสู่อัยการ ในบางกรณีในขณะที่โจทก์กล่าวอ้างขอเท็จจริงอย่างหนึ่งอย่างใดมาในคำฟ้อง โจทก์ยังไม่มีโอกาสที่จะตรวจสอบถึงความถูกต้องแท้จริงของพยานหลักฐานทั้งหมดที่จะนำมาพิสูจน์ขอเท็จจริงตามที่โจทก์กล่าวอ้าง ครั้นถึง เวลาพิสูจน์ขอเท็จจริงในชั้นพิจารณา พยานหลักฐานที่นำมาพิสูจน์ อาจมีได้มีแต่เพียงพยานหลักฐานที่โจทก์อ้างไว้เท่านั้น อาจมีพยานหลักฐานอื่นๆที่ทำให้ขอเท็จจริงตามที่โจทก์กล่าวอ้างไว้ใน

¹ โกลด์ โสภากวีจิตร , " พจนานุกรมกฎหมาย อังกฤษ : ไทย Law dictionary " , 2525 : 198.

² Edward W Cleary , "McComick's Hand book of the law of evidence" , 2ed , St Paul Minn : West publishing & co , 1972 , p 799.

คำฟ้องเปลี่ยนแปลงไปได้ และถึงแม้ว่าจะมีแคพยานหลักฐานตามที่โจทก์อ้างไว้ก็ตาม พยานก็อาจให้การยืนยันข้อเท็จจริงแตกต่างออกไปได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งพยานบุคคล แมว่าใครเป็นผู้รู้เห็นเหตุการณ์ก็อาจเบิกความยืนยันข้อเท็จจริงผิดพลากไปได้

ดังนั้น การปฏิเสธที่จะไม่ยอมรับความคลาดเคลื่อนระหว่างข้อเท็จจริงที่กล่าวอ้างในคำฟ้องกับที่พิสูจน์ได้เสียเลย ย่อมเป็นสิ่ง เป็นไปไม่ได้ กฎหมายของประเทศต่างๆก็ยอมรับว่าจะต้องมีกรณีข้อเท็จจริงที่กล่าวอ้างกับที่พิสูจน์ได้แตกต่างกันออกไป แต่ปัญหาที่สำคัญมีอยู่ว่า แคไหนเพียงใดความแตกต่างดังกล่าวอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ในประเทศที่เน้นการดำเนินวิธีพิจารณาความไปในทางมุ่งควบคุมอาชญากรรม (crime control) ก็อาจมองคล้ายหลักในเรื่องข้อเท็จจริงต่างกับฟ้อง เพื่อที่จะลงโทษผู้กระทำผิดมากกว่าประเทศที่เน้นถึงหลักสิทธิในการต่อสู้คดีของจำเลย (due process of law) ซึ่งค่อนข้างมีความเคร่งครัดในเรื่องดังกล่าวมากกว่า ทั้งนี้เพราะคำนึงถึงสิทธิของจำเลย สำหรับกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของไทยใช้วิธีวัดระดับความแตกต่าง โดยถือหลักว่าถ้าความแตกต่างนั้นมีใช่แตกต่างในสาระสำคัญและจำเลยมิได้หลงต่อสู้ ก็สามารถลงโทษจำเลยได้ ซึ่งปัญหาจากหลักเกณฑ์ดังกล่าวนี้ก็ยังมีการโต้เถียงกัน เป็นอย่างมาก ทั้งทางคำทฤษฎีและทางปฏิบัติ

ตามความเป็นจริงนั้น การยอมรับความแตกต่างของข้อเท็จจริงที่กล่าวอ้างในคำฟ้องกับตามที่พิสูจน์ได้ อาจพิจารณาในชั้นต้นโดยใช้หลักความเกี่ยวเนื่องของข้อเท็จจริงซึ่งเป็นปกติวิสัยของมนุษย์ (rational human being) ที่จะเห็นได้ว่าความแตกต่างนั้นมีความสำคัญมากน้อยเพียงใด เช่นในเรื่องข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเวลากระทำความผิด ถ้าปรากฏว่าคลาดเคลื่อนจากที่

กล่าวอ้างในคำฟ้อง เพียงไม่กี่ชั่วโมงหรือเพียงวันเดียว ก็อาจถือได้ว่า
 ขอเท็จจริงเกี่ยวกับเวลาที่กล่าวอ้างมาในคำฟ้องและที่พิสูจน์ได้นั้น ไม่ใช่
 แยกต่างกันในสาระสำคัญ แต่หาเวลาที่แยกต่างกันอย่างนั้นแยกต่างกันอย่าง
 ปี ตามปกติวิสัยของมนุษย์ ย่อมถือได้ว่าเป็นขอเท็จจริงต่างกับฟ้องในสาระ
 สำคัญ

อย่างไรก็ดี หลักเกณฑ์ในเรื่องปกติวิสัยของมนุษย์ (rational
 human being) ดังกล่าว ยังคงตกอยู่ภายใต้เงื่อนไขที่ว่าปกติวิสัยของคน
 แต่ละคนย่อมแตกต่างกันไปได้ โดยเฉพาะในกรณีที่น่าจะเป็นไปได้ในทางใด
 ทางหนึ่ง เช่นหาขอเท็จจริงต่างกับฟ้องในเวลากระทำผิดต่างกัน เป็นสัปดาห์
 เดือนหรือหลายเดือน หรือต่างกันเป็นปี ในกรณีดังกล่าวระยะเวลาที่แยก
 ต่างกันช่วงใดจึงจะถือได้ว่าเป็นความแตกต่างที่ยอมรับได้ว่าเป็นความแตกต่าง
 ที่ไม่เป็นสาระสำคัญ ตามหลักกฎหมายของไทยให้นำเอาหลักจำเลยมิได้
 หลงคอบ มาเกี่ยวข้องกับขอบเขตของขอเท็จจริงต่างกับฟ้องดังกล่าว โดยถือ
 ว่าขอเท็จจริงต่างกับฟ้องที่อาจลงโทษจำเลยได้คงเป็นขอแตกต่างที่ไม่ใช่สาระ
 สำคัญและทั้งจำเลยมิได้หลงคอบ โดยทั่วไปแล้วถือว่าขอเท็จจริงต่างกับ
 ฟ้องที่แยกต่างกันในรายละเอียด เช่น เวลา สถานที่ บุคคลสิ่งของที่เกี่ยวข้อง
 กับการกระทำผิด ไม่ถือว่าเป็นขอเท็จจริงต่างกับฟ้องที่แยกต่างกันในสาระสำคัญ
 เว้นเสียแต่หาขอเท็จจริงที่ต่างกับฟ้องนั้นจะทำให้จำเลยผิดหลงในการคอบ
 หรือเสียเปรียบในการคอบคดี อย่างไรก็ตามหลักเกณฑ์ในเรื่องจำเลยมิได้หลง
 คอบนี้ก็หาได้เป็นที่ยุติแน่นอนแต่ประการใดไม่

จึงเห็นได้ว่าปัญหาขอเท็จจริงต่างกับฟ้อง เป็นปัญหาที่ละเอียดอ่อน
 และจะต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ ผู้เขียนวิทยานิพนธ์ได้ตระหนักถึงความสำคัญ
 ของปัญหานี้ และเห็นว่าการทำงานวิทยานิพนธ์ในเรื่องดังกล่าวจะเป็นการวิเคราะห์

วิจัยถึงปัญหาต่างๆ เกี่ยวกับข้อเท็จจริงต่างกับฟ้องในคดีอาญา เป็นวิธีการที่เหมาะสมสำหรับความพยายามที่จะแก้ไขปัญหาในทางนิติศาสตร์ เป็นอย่างยิ่ง

ขอบเขตและวิธีดำเนินการวิจัย

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มุ่งที่จะทำความเข้าใจถึงหลักเกณฑ์และแนวความคิดเกี่ยวกับข้อเท็จจริงต่างกับฟ้องในคดีอาญา เพื่อวิเคราะห์ให้เห็นถึงปัญหาที่แท้จริงเกี่ยวกับข้อเท็จจริงต่างกับฟ้องในคดีอาญาของไทย ทั้งนี้โดยอาศัยการเปรียบเทียบแนวความคิด ของประเทศอังกฤษและสหรัฐอเมริกา เป็นประเทศในกลุ่มคอมมอนลॉ และของประเทศเยอรมันอัน เป็นประเทศในกลุ่มซีวิลลॉ เพื่อที่จะเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาคือข้อเท็จจริงต่างกับฟ้องในคดีอาญาของไทย ให้มีความถูกต้อง และเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

การดำเนินการวิจัยในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ อาจแบ่งได้เป็น 3 ส่วนใหญ่ๆ กล่าวคือ

ส่วนแรก ซึ่งเป็นส่วนทั่วไปเกี่ยวกับข้อเท็จจริงต่างกับฟ้องในคดีอาญา โดยจะกล่าวถึง แนวความคิดทั่วไปเกี่ยวกับข้อเท็จจริงต่างกับฟ้องในคดีอาญา สิ่งที่เกี่ยวข้องกับข้อเท็จจริงต่างกับฟ้องในคดีอาญา อันได้แก่ข้อเท็จจริงที่ปรากฏในคำฟ้องคดีอาญา ข้อเท็จจริงที่ปรากฏในการพิจารณาคดีอาญา ข้อเท็จจริงในทางพิจารณาคดีต่างกับฟ้องในคดีอาญา ตลอดจนผลในทางกฎหมาย เมื่อข้อเท็จจริงต่างกับฟ้องในคดีอาญา เพื่อที่จะทำความเข้าใจถึงหลักเกณฑ์และแนวความคิดเกี่ยวกับข้อเท็จจริงต่างกับฟ้องโดยทั่วไปเสียก่อน

ส่วนที่สอง เมื่อได้ทำความเข้าใจถึงหลักเกณฑ์และแนวความคิดโดยทั่วไปแล้ว จากนั้นจึงจะกล่าวถึงปัญหาและการแก้ไขปัญหาคือข้อเท็จจริงต่างกับฟ้องในคดีอาญา โดยจะกล่าวถึงปัญหาและการแก้ไขในประเทศต่างๆ แยกเป็นประเทศกลุ่มคอมมอนลॉ ซึ่งจะกล่าวถึงประเทศอังกฤษและสหรัฐอเมริกา และประเทศในกลุ่มซีวิลลॉ ซึ่งจะกล่าวถึงประเทศเยอรมัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนนี้จะกล่าวถึง สภาพปัญหาและการแก้ไขข้อเท็จจริงต่างกับฟ้องในคดี

อาญาของไทยที่เป็นอยู่ ซึ่งผู้เขียนเห็นว่า เป็นการแก้ไขที่ไม่ถูกต้องตรงกับ
ปัญหานั้น

ส่วนสุดท้าย จะกล่าวถึงแนวทางในการแก้ไขปัญหา บทสรุป
และข้อเสนอแนะ ซึ่งในส่วนนี้จะชี้ให้เห็นถึงปัญหาที่แท้จริง เกี่ยวกับข้อเท็จ
จริงต่างกับฟองในคดีอาญาของไทยว่ามีอยู่อย่างไร และแนวทางในการแก้ไข
ปัญหาข้อเท็จจริงต่างกับฟองในคดีอาญาของไทยที่เห็นว่าถูกต้องและเหมาะสม
ควรเป็นไปในลักษณะประการใด ในตอนท้ายของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียน
จะไต่ถามการสรุปและ ข้อเสนอแนะในเรื่องที่ทำการวิจัยนี้ตามสมควร

วิธีการวิจัย

วิธีวิจัยในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จะเป็นการวิจัยโดย เอกสาร

(documentary research)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. เพื่อที่จะได้เข้าใจถึงหลักเกณฑ์และแนวความคิดเกี่ยวกับข้อเท็จ
จริงต่างกับฟองในคดีอาญาให้ เป็นไปอย่างถูกต้อง อันจะอำนวยความสะดวกในการ
ศึกษาและไขกฎหมายเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ดังกล่าว ให้เป็นไปในทางที่ถูกต้อง
และเหมาะสมมากยิ่งขึ้น
2. เพื่อที่จะได้เข้าใจถึงปัญหาที่แท้จริง เกี่ยวกับข้อเท็จจริงต่างกับฟอง
ในคดีอาญาของไทย ว่ามีอยู่อย่างไร ทั้งนี้ เพื่อที่จะเป็นแนวทางในการแก้ไข
ปัญหาค้างกล่าวต่อไป ในอนาคต
3. เพื่อเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาค้างกับฟองที่มีอยู่
ในการดำเนินวิธีพิจารณาความอาญาของไทย ให้เป็นไปโดยถูกต้องและเหมาะสม
มากยิ่งขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน